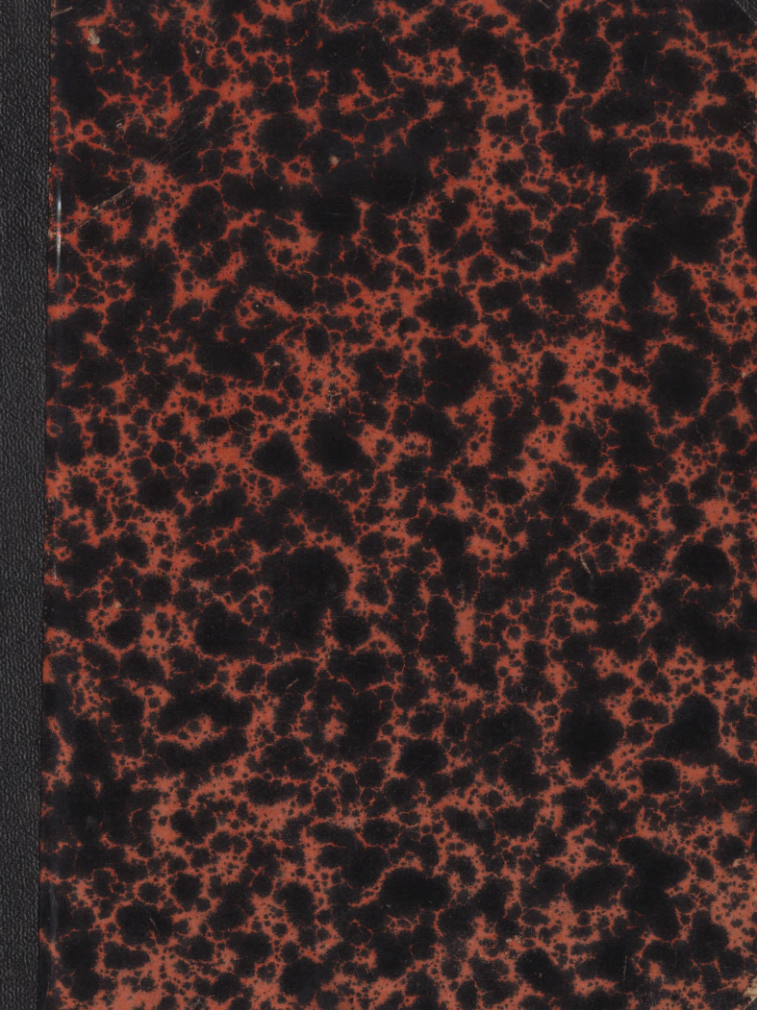

MIN. SPR. WOJSK.
DEPARTAMENT MOBILIZACYJNO-ORGANIZACYJNY
SEKCJA REGUL. I WYSZKOLENIA

Statut Oficerskich Sądów Honorowych W WOJSKU POLSKIM.

WARSZAWA — 1919
KSIĘGARNIA WOJSKOWA

MIN. SPR. WOJSK.
DEPARTAMENT MOBILIZACYJNO-ORGANIZACYJNY
SEKCJA REGUL. I WYSZKOL.

Statut Oficerskich Sądów Honorowych W WOJSKU POLSKIM.

WARSZAWA — 1919
KSIĘGARNIA WOJSKOWA

CM 313626

(Zatwierdzone jako regulamin przez Ministra
Spraw Wojskowych. Dien. rozk. № 86).

Wpisano do Księgi Akcesji

Akc. D1 nr 123 /2011/ CM

Zakłady Graficzno-Wydawnicze „Książka”
Warszawa, Moniuszki № 11, telef. 190-93.

TYTUŁ I.

Postanowienia ogólne.

Art. 1. Dla ochrony godności i honoru stanu oficerskiego wogóle oraz czci poszczególnych oficerów—ustanowione są oficerskie sądy honorowe.

Art. 2. Oficerskie sądy honorowe są niezależne, w orzeczeniach zaś swych powodują się wskazaniem honoru i sumienia, statutem niniejszym i ogólnymi wymaganiami służby wojskowej.

Art. 3. Prawomocne orzeczenia oficerskich sądów honorowych są obowiązujące dla wszystkich władz wojskowych, bez żadnego w tej mierze wyjątku.

Art. 4. Jurysdykcji oficerskich sądów honorowych podlegają oficerowie wszystkich stopni w służbie czynnej, oficerowie rezerwowi i dymisjonowani.

Art. 5. Oficerskie sądy honorowe są uprawnione do nakładania kar następujących:

- a) nagana;
- b) surowa nagana i ostrzeżenie;
- c) wykluczenie z korpusu oficerskiego.

Wypadki i porządek stosowania kar wyżej wyszczególnionych zależą całkowicie od uznania sądu honorowego.

Art. 6. Wykluczenie z korpusu oficerskiego wskutek orzeczenia sądu honorowego pociąga za sobą:

1. pozbawienie prawa do noszenia munduru wojskowego;
2. pozbawienie na zawsze prawa powrotu do wojska.

Wykluczenie to natomiast nie pozbawia winnego rzeczywiście wysłużonych praw pensyjnych.

Art. 7. Sędziom honorowym i obrońcom, pod rygorem odpowiedzialności przed sądem honorowym, nie wolno jest rozgłaszać faktów, o których się dowiedzieli z tytułu wykonania swych obowiązków.

Art. 8. W postępowaniu honorowym obrona jest dopuszczalna z tym wszakże warunkiem, że obrońcami mogą być tylko oficerowie w stopniu conajmniej równym oskarżonemu.

Art. 9. Przepisy statutu niniejszego obowiązują w Wojsku Polskim zarówno w czasie pokoju, jak i w polu.

TYTUŁ II.

Organizacja oficerskich sądów honorowych.

Rozdział I.

Ustrój i klasyfikacja sądów honorowych w czasie pokoju.

Art. 10. Oficerskie sądy honorowe są instytucjami stałymi i dzielą się na:

- a) sądy honorowe instancji pierwszej; ¹
- b) sądy honorowe instancji drugiej (odwoławczej).

Art. 11. Oficerskie sądy honorowe instancji pierwszej formowane są osobno dla każdej z niżej wyszczególnionych kategorii oficerów:

a) dla stopni od podporucznika do kapitana włącznie—przy pułkach, oddziałach równorzędnych, departamentach Ministerstwa i przy Sztabie Generalnym.

b) dla oficerów sztabowych, nie dowodzących pułkiem i nie zajmujących stanowiska równorzędnego—przy dywizjach, departamentach Ministerstwa przy Sztabie Generalnym.

c) dla wszystkich oficerów sztabowych, dowodzących pułkami lub zajmujących stanowiska równorzędne—jeden sąd honorowy na cały okręg

generalny przy Sztabie Okręgu Generalnego, na całe Ministerstwo i na cały Sztab Generalny.

d) dla wszystkich generałów—jeden na całe Państwo przy Ministerstwie Spraw Wojskowych.

Art. 12. Dla sztabów, urzędów i zakładów wojskowych, nie wchodzących w skład pułków i oddziałów równorzędnych, lecz podlegających Ministrowi Spraw Wojskowych, Szefowi Sztabu Generalnego oraz dowódcom okręgów generalnych, dywizji—formowane są oficerskie sądy honorowe typu, w art. 11, a, b, wskazanego—przy sztabach odnośnych oddziałów, urzędów i zakładów wojskowych jeżeli liczba oficerów wspomnianych oddziałów wojskowych dorównywuje etatowej liczbie oficerów pułku, w przeciwnym zaś razie z rozkazu dowódcy okręgu generalnego formuje się jeden sąd dla dwóch względnie więcej oddziałów, lub też wspomniane oddziały wojskowe zostają przydzielone do sądu honorowego najbliższego pułku lub urzędu wojskowego i mają w tym wypadku prawo wyboru do składu tegoż sądu, proporcjonalnie na dany oddział przypadającą liczbę sędziów honorowych.

Art. 13. Dla oficerów korpusów służby specjalnej, posiadającej własne statuty, o ile to tymi statutami jest zastrzeżone, formują się specjalne sądy honorowe typu w art. 11, w pp. a, b, wskazanego—przy szefach odnośnych korpusów.

Art. 14. Oficerowie znajdujący się powyżej

trzech miesięcy poza swemi okręgami lub oddziałami wojskowemi, zarówno oficerowie rezerwowi i dymisjonowani (art. 4), sądzeni są z rozkazu Dowództwa Okręgu Generalnego przez sądy honorowe odnośnej kategorii okręgu, pułku oddziału lub urzędu wojskowego, najbliższego do miejsca popełnienia inkryminowanego czynu.

Art. 15. Oficerskimi sądami honorowemi instancji drugiej są dla kategorii w art. 11 wskazanych:

dla sądów honorowych kategorii a) — sądy honorowe kategorii b);

dla sądów honorowych kategorii b) — sądy honorowe kategorii c);

dla sądów honorowych kategorii c) — sądy honorowe kategorii d).

Od orzeczeń wydanych przez sąd honorowy dla generałów w instancji pierwszej, niema odwołania.

Art. 16. Oficerskie sądy honorowe składają się z siedmiu członków i urzędują koleგjalnie w składzie sędziów honorowych, z wolnego wyboru oficerów.

Art. 17. Biurowość sądów honorowych organizowana jest przez teżsame sądy i prowadzona w myśl niniejszych przepisów, pod odpowiedzialnością właściwych przewodniczących.

Rozdział II.

**O wyborach członków oficerskich sądów honorowych
w czasie pokoju.**

Art. 18. Członkowie każdego z sądów honorowych w art. 11 wymienionych, wybierani są przez ogół danej kategorii oficerów odnośnego oddziału, urzędu lub zakładu wojskowego corocznie w miesiącu grudniu, na każdy rok kalendarzowy.

Art. 19. Wybory członków oficerskich sądów honorowych odbywają się na zebraniach ogólnych, w obecności conajmniej $\frac{2}{3}$ ogólnej ilości odnośnej kategorii oficerów, za pomocą tajnego głosowania i bezwzględną większością głosów obecnych.

Art. 20. Wybory członków oficerskich sądów honorowych korpusów służby specjalnej w art. 13 wymienionych, w razie trudności zwołania zebrań lub zjazdów ogólnych, odbywają się drogą głosowania pisemnego wedle przepisów do artykułu niniejszego dołączonych.

Art. 21. Sposobem określonym w art. 19 i 20 wybiera się siedmiu sędziów i pięciu zastępców. Do sądu honorowego typu w p. a) art. 11 wymienionego, wybiera się conajmniej jednego sztabowego oficera i jego zastępcę.

Art. 22. W wyborach nie uczestniczą i nie mogą być wybierani dowódcy względnie zwierzch-

nicy oddziałów, urzędów i zakładów, przy których sąd honorowy jest formowany.

Art. 23. Nie może zostać sędzią honorowym i zastępcą tegoż:

- a) kto nie ukończył 21 lat życia;
- b) kto jest zawieszony przez nakaz dyscyplinarny w pełnieniu obowiązków aż do czasu zniesienia nakazu;
- c) kto pozostaje pod dochodzeniem dyscyplinarnem lub honorowem oraz śledztwem;
- d) kto był karany sądownie powyżej kary aresztu.

Art. 24. Utrata praw sędziego honorowego i jego zastępcy przed terminem obioru następuje:

- a) w razie śmierci;
- b) w razie wystąpienia ze służby czynnej;
- c) w razie utraty stopnia.

Art. 25. Ponowny, po upływie kadencji wybór sędziów honorowych i zastępców jest dopuszczalny.

Art. 26. Przewodniczącym sądu honorowego jest sędzia honorowy lub zastępca najstarszy stopniem z należących do danego kompletu orzekającego. Przewodniczącym sądu honorowego w punkcie a) art. 11, określonego, musi być oficer sztabowy.

Art. 27. Zastępców powołuje przewodniczący w porządku ilości głosów otrzymanych, a w ra-

zie równości głosów rozstrzyga starszeństwo stopnia.

Rozdział III.

Organizacja oficerskich sądów honorowych w polu.

Art. 28. Oficerskimi sądami honorowymi w polu instancji pierwszej są:

a) dla stopni od podporucznika do kapitana włącznie—wspólny sąd honorowy oficerów niższego stopnia odnośnej grupy operującej;

b) dla stopni od majora do pułkownika włącznie—takież sąd oficerów wyższego stopnia danego frontu;

c) dla generałów—sąd honorowy przewidziany (w art. 11 ust. d).

Art. 29. Sądami honorowymi w polu instancji drugiej są:

a) dla spraw oficerów niższych—sąd dla oficerów sztabowych przy najbliższem dowództwie okręgu generalnego;

b) dla spraw oficerów sztabowych—sąd ogólny dla generałów (art. 11 ust. d).

Od orzeczeń sądu dla generałów niema odwołania.

Art. 30. Każdy przewidziany w art. 11 ust.

a) i b) sąd honorowy oddziału wchodzącego w skład grupy operującej i frontu, dla sformowania wska-

zanych w art. 26 ust. a) i b) wspólnych sądów honorowych wydziela ze swego składu dwóch starszych sędziów honorowych jako delegatów i jednego jako zastępcę. Zebranie delegatów poszczególnych sądów honorowych (art. 11 ust. a), b)—tworzy odnośny sąd grupy i frontu (art. 28 ust. a) b)—).

Art. 31. Sądy honorowe grupy²urzędują przy dowództwie grupy i frontu.

Art. 32. Pełnomocnictwa członków sądów honorowych w polu trwają aż do ustania działań wojennych, względnie rozwiązania grupy operującej.

TYTUŁ III.

Postępowanie honorowe.

Rozdział I.

Właściwość sądów honorowych.

Art. 33. Do kompetencji sądów honorowych należą:

a) rozpatrzenie wszystkich postępków oficerów nie odpowiadających godności stanu oficerskiego;

b) rozstrzyganie zatargów honorowych między oficerami, wedle przepisów do niniejszego artykułu dołączonych;

c) rozpatrzenie wypadków, w których oficerowie dla obrony własnej czci, sami się zwracają do sądu honorowego.

Art. 34. Jeżeli postępek kwalifikuje się do sądów honorowych a jest także w ustawie karnej karą zagrożone i z tego powodu toczy się postępowanie niekarne,—należy przystąpić do sądu honorowego po ukończeniu sprawy w sądzie karnym.

Art. 35. Jeżeli tok postępowania honorowego wykaże, że postępek oficera kwalifikuje się do sądu karnego lub jeżeli ujawni się, że oficer, oprócz czynu podlegającego kompetencji sądu honorowego popełnił jeszcze inne przestępstwa podpadające pod prawo karne,—należy postępowanie honorowe wstrzymać i akta przedłożyć dowódcy uprawnionemu do zarządzenia postępowania karnego, do rozstrzygnięcia.

Art. 36. Jeżeli w postępowaniu przed sądem karnym zapadł wyrok uwalniający, mogą okoliczności faktyczne przez sąd rozpatrzone, tylko o tyle stanowić przedmiot orzeczenia sądu honorowego, o ile powstaje wątpliwość, czy zawierają one w sobie naruszenie czci stanu oficerskiego.

Jeżeli natomiast zapadł wyrok zasądzający bez orzeczenia utraty stopnia i zachodzi potrzeba wkroczenia sądu honorowego, to należy postąpić w myśl art. 34.

Art. 37. Okoliczności, które sąd karny w za-

sądzącym wyroku prawomocnym przyjął za udowodnione, są dla sądu honorowego obowiązujące.

Art. 38. Postępowanie honorowe jest wykluczone, o ile w wyroku wojskowego sądu karnego orzeczona już została utrata stopnia.

Art. 39. W wypadkach łączności spraw oficerów stopni niższych z oficerami stopni wyższych,—właściwym jest sąd dla oficerów wyższych.

Art. 40. Wszelkie spory kompetencyjne między poszczególnymi sądami honorowymi tej samej dywizji rozstrzyga dowódca dywizji, spory zaś kompetencyjne między sądami różnych dywizji—ich bezpośredni wspólny dowódca.

Rozdział II.

Wdrożenie i zawieszenie postępowania honorowego.

Art. 41. Wdrożenie postępowania honorowego następuje:

- a) z urzędu i ze strony dowództwa;
- b) na wniosek sądu honorowego i
- c) na własną prośbę dotyczącego oficera.

Każdy jest uprawniony a oficer obowiązany zakomunikować dowódcy odnośnego oficera, sądowi honorowemu, lub innej władzy wojskowej, o takich czynach, które — zdaniem jego — naruszają godność stanu oficerskiego.

Art. 42. Dowódca pułku i wyżsi dowódcy badają doniesienie i decydują o tem, czy sprawa nadaje się do postępowania honorowego, czy też ma być załatwiona w drodze dyscyplinarnej lub sądowo-karnej. W pierwszym wypadku zarządzają oni wdrożenie postępowania honorowego i przekazują sprawę właściwemu sądowi honorowemu.

Art. 43. Jeżeli w toku postępowania honorowego okazuje się, że czyn obwinionego podpada pod kodeks karny albo że obwiniony—oprócz czynu,—będącego przedmiotem postępowania honorowego, popełnił jeszcze inny czyn ustawą karłą zagrożony,—sąd honorowy, w każdym stadium postępowania, ma postępowanie honorowe zawiesić i akta przedłożyć właściwemu dowódcy do dalszego zarządzenia.

Art. 44. Od udziału w postępowaniu honorowym w charakterze sędziów w danej sprawie są wykluczeni:

a) krewni obwinionego w linii prostej, zaś w linii pobocznej,—spokrewnieni do czwartego lub spowinowaceni do drugiego stopnia;

b) kto w danej sprawie był lub prawdopodobnie będzie słuchany jako świadek.

Art. 45. Wyłączenia z innych przyczyn może żądać obwiniony.

O wyłączeniu rozstrzyga ostatecznie sąd honorowy, bez udziału jednak sędziego ewentualnie podlegającego wyłączeniu.

Rozdział III.

Dochodzenia.

Art. 46. W celu przeprowadzenia dochodzeń przewodniczący sądu honorowego wyznacza dwóch sędziów honorowych, którzy całe dochodzenie przeprowadzają wspólnie.

Art. 47. Dochodzenia winny być przeprowadzone jaknajśpieszniej. Zadaniem ich jest ustalić stan faktyczny, o tyle, o ile to jest potrzebne do zadecydowania, czy istnieją podstawy do odnania pod sąd honorowy.

Art. 48. O dopuszczalności uchylenia się od świadectwa rozstrzygają nieodwołalnie prowadzący.

W razie uznania przez nich uchylenia się od zeznań za niedopuszczalne,—wezwany do ich zeznania oficer nie może odmówić złożenia zeznań, bez naruszenia godności stanu.

Art. 49. Po przeprowadzeniu dochodzeń przedstawia się wyniki sądowi honorowemu, który poweźmie uchwałę, czy posądzony ma być odnany pod sąd honorowy, czy też nie.

Art. 50. O zapadłej na tem zebraniu uchwalę przewodniczący melduje właściwemu dowódcy, względnie władzy wyższej a zarazem przedkłada mu akta. Dowódcy przysługuje prawo odwołania się od tej uchwały w ciągu dni trzech od chwili otrzymania przedłożenia do sądu honorowego od-

woławczego, który rozstrzyga ostatecznie. Akta sprawy dla wniesienia do sądu odwoławczego przedkłada się w drodze służbowej przez dowództwo dywizji.

Art. 51. W wypadku oddania pod sąd honorowy, właściwy dowódca postanawia na wniosek przewodniczącego sądu, czy oddany pod sąd ma być zawieszony w urzędowaniu. W wypadkach szczególnych, z rozkazu Ministra Spraw Wojskowych, oskarżonemu może być nakazany czasowy wyjazd z miejsca pobytu aż do ukończenia sprawy.

Art. 52. Dzień rozprawy wyznacza przewodniczący i donosi o tem właściwemu dowódcy.

Art. 53. W wezwaniu do rozprawy ma być zaznaczone, że obwinionemu wolno przed rozprawą wnieść swą obronę na piśmie, która na rozprawie odczytana zostanie i że w razie niestawienia się obwinionego lub jego obrońcy do rozprawy, rozprawa ta ewentualnie przeprowadzona będzie zaocznie. W tem stadium postępowania przysługuje obwinionemu i jego obrońcy prawo wglądu do aktów w obecności jednego z członków sądu honorowego.

Art. 54. Równocześnie z wezwaniem do rozprawy ma być obwinionemu doręczony odpis uchwały oddającej go pod sąd honorowy.

Rozdział IV.

Rozprawa główna.

Art. 55. Jeżeli obwiniony, mimo należycie doręczonego mu wezwania, na rozprawę się nie stawi lub obrońcy nie przyśle a swego niestawienictwa nie usprawiedliwi, może być rozprawa przeprowadzona w jego nieobecności.

Art. 56. Rozprawę otwiera przewodniczący, następnie odczytuje uchwałę oddającą obwinionego pod sąd honorowy, poczem udziela głosu obwinionemu lub jego obrońcy, względnie—w razie ich niestawienictwa—odczytuje wniesioną przez nich ewentualnie obronę pisemną.

Art. 57. Cała rozprawa odbywa się w obecności obwinionego i jego obrońcy bezpośrednio, ustnie i tajnie.

Art. 58. Na rozprawie głównej, na żądanie stron, muszą być przesłuchani świadkowie, zarówno zbadani w dochodzeniach, jak i nowo wskazani, lecz ci ostatni powinni być sprowadzeni przez stronę interesowaną.

Art. 59. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego ostatni głos ma obwiniony.

Art. 60. Z przebiegu rozprawy spisuje protokół wyznaczony ku temu przez przewodniczące-

go jeden z członków sądu. W protokóle oznacza się datę, czas i miejsce rozprawy, sąd właściwy i jego skład osobowy, jak również przedmiot dochodzenia i wszystkie czynności sądu w czasie rozprawy, przyczem zeznania świadków, wnioski i oświadczenia stron powinny być treściwie zapisane. Protokół, po zamknięciu powinien być podpisany przez przewodniczącego oraz sędziego spisującego go.

Art. 61. Rozprawę zamyka przewodniczący potem sąd udaje się na naradę, na której obwiniony nie może być obecny.

Art. 62. Przewodniczący wzywa członków sądu, ażeby jako mężowie honoru bezstronnie, wedle obowiązku i sumienia głosy swoje oddali,—poczem otwiera naradę.

Przed rozpoczęciem narady przewodniczący przedstawia krótko i zwięźle dany wypadek i podnosi istotne jego szczegóły, dla osądzenia sprawy decydujące. W tym zestawieniu przewodniczący nie może wyjawiać swego zdania co do istoty danego wypadku:

Po naradzie następuje głosowanie.

Art. 63. W głosowaniu mogą brać udział tylko sędziowie w danej sprawie udział biorący.

Głosowanie odbywa się w ten sposób, że

sędziowie stopniem młodszy głosują przed starszymi, a przewodniczący oddaje swój głos na ostatku.

Żadnemu z sędziów nie wolno uchylić się od głosowania. Najpierw głosuje się nad kwestjami wstępnymi jak np., czy sprawa ma być przekazana sądowi karnemu, czy zachodzi potrzeba uzupełnienia dochodzeń i t. p., poczem, jeżeli nie zapadła decyzja, zawieszająca lub odraczająca rozprawę sąd honorowy przechodzi do głosowania nad kwestją winy a następnie kary.

Jeżeli kilka postępów stanowi przedmiot postępowania honorowego, należy co do każdego z nich zarządzić osobne głosowanie.

Rozdział V.

Orzeczenia sądów honorowych.

Art. 64. Do ważności orzeczeń i uchwał sądu honorowego potrzeba bezwzględnej większości głosów sędziów.

Art. 65. Orzeczenie sądu honorowego w formie krótkiej rezolucji przewodniczący sądu spisuje na osobnym arkuszu dołączonym do protokołu, poczem orzeczenie to podpisują wszyscy sędziowie.

Art. 66. Orzeczenie sądu honorowego ma

być bezzwłocznie obwinionemu przez przewodniczącego ogłoszone i następnie w ciągu dni trzech na piśmie wygotowane. Oryginał orzeczenia podpisują przewodniczący i wszyscy członkowie sądu.

Art. 67. Równocześnie z ogłoszeniem orzeczenia uznającego obwinionego winnym naruszenia godności oficerskiej, należy wyjaśnić obwinionemu, że przeciwko temu orzeczeniu przysługuje mu prawo odwołania się w myśl art. 68. statutu niniejszego, jak również wskazać obwinionemu powody do odwołania się w art. 71 podane, przy czem przewodniczący zaznacza na orzeczeniu dzień jego ogłoszenia.

Art. 68. W wypadkach przewidzianych w art. 71, zasądzonemu służy prawo odwołania się do właściwego sądu honorowego instancji drugiej, przeciwko, zaś orzeczeniu uwalniającemu—prawo to przysługuje właściwemu dowódcy.

Art. 69. Odwołanie się musi być zgłoszone na piśmie i z należytem uzasadnieniem przewodniczącemu sądu najdalej w ciągu dni trzech, licząc od dnia ogłoszenia orzeczenia umotywowanego. O ile odwołanie nie będzie wniesione w dniu czwartym po ogłoszeniu orzeczenia umotywowanego—orzeczenie oficerskiego sądu honorowego staje się prawomocne.

Odwołanie ma skutek zawieszający.

Art. 70. Orzeczenie sądu honorowego ma przewodniczący wraz z aktami, bezzwłocznie po uprawomocnieniu się wyroku, przedłożyć właściwemu dowódcy dla wykonania. W razie wykluczenia obwinionego z korpusu oficerskiego (art. 5 ust. c.) akta jego przedkłada właściwy dowódca w drodze służbowej Ministrowi Wojny.

Rozdział VI.

Postępowanie sądów honorowych instancji drugiej.

Art. 71. Sąd honorowy instancji drugiej jest instancją odwoławczą, w merytoryczne rozważanie sprawy nie wchodzi, ma natomiast prawo orzec nieważność orzeczenia i postępowania instancji pierwszej i przekazać sprawę właściwemu dowództwu do ponownego rozpatrzenia w instancji pierwszej, jeżeli dojdzie do przekonania:

1) że wywody orzeczenia sądu są niezgodne z faktycznym stanem sprawy ustalonym w protokóle;

2) że za niehonorowy został uznany postępek nakazany przez ustawę lub rozkaz służbowy;

3) że sąd instancji pierwszej odmówił słu-

sznemu żądaniu strony co do uzupełnienia materiału dowodowego;

4) że sąd honorowy instancji pierwszej nie był należycie obsadzony;

5) że nie wszyscy sędziowie brali udział w rozprawie;

6) że w rozprawie brał udział sędzia, którego statut niniejszy wyklucza, lub którego wyłączenia oskarżony całkiem słusznie ale bezskutecznie się domagał;

7) że sąd honorowy instancji pierwszej przekroczył swoją kompetencję, lub wadliwie zastosował przepisy niniejszego statutu.

Art. 72. Przewodniczący wyznacza referenta dla sprawy z pośród członków sądu instancji drugiej.

Art. 73. Zawiadomienie pisemne o terminie rozprawy odwoławczej doręcza się obwinionemu conajmniej na dni siedem przed terminem rozprawy z tem, że ewentualnie niestawiennictwo jego lub jego obrońcy przeprowadzenia rozprawy nie powstrzyma.

Art. 74. Na rozprawie odwoławczej sędzia referujący przedstawia na podstawie aktów istotę danego wypadku i odczytuje uchwałę, którą obwi-

niony oddany został pod sąd honorowy, pisemną obronę oskarżonego, protokół rozprawy pierwszej instancji, orzeczenie i odwołanie, tudzież inne ewentualne pisma z aktów, które dla dokładnego przedstawienia sprawy za potrzebne uważa.

Następnie należy wysłuchać oskarżonego.

Art. 75. W sądzie instancji drugiej powoływanie się na nowe dowody oraz wprowadzanie nowych środków dowodowych nie jest dopuszczalne.

Art. 76. Z przebiegu rozprawy instancji drugiej, analogicznie do przepisu art. 60 spisuje się protokół za podpisem przewodniczącego i spisującego protokół.

Rozdział VII.

Orzeczenie sądu honorowego instancji drugiej.

Art. 77. Orzeczenie sądu honorowego instancji drugiej opiewa na utrzymanie w mocy lub uchylenie orzeczenia sądu instancji pierwszej.

Art. 78. W orzeczeniu swem sąd honorowy instancji drugiej obowiązany jest wskazać przy-

czynny uchylenia lub zatwierdzenia wyroku instancji pierwszej.

Art. 79. Orzeczenia sądu honorowego instancji drugiej ogłaszane są niezwłocznie po podpisaniu przez przewodniczącego i członków sądu i powinny być w ciągu dni trzech wygotowane.

Art. 80. Od orzeczenia sądu honorowego instancji drugiej niema odwołania; orzeczenie to zyskuje moc obowiązującą z chwilą ogłoszenia.

Art. 81. Odpis orzeczenia sądu honorowego instancji drugiej przedkłada się wraz z aktami sprawy sądowi instancji pierwszej dla wykonania przepisu zawartego w art. 70.

Rozdział VIII.

Wznowienie postępowania honorowego.

Art. 82. Gdy wyjdą na jaw nowe okoliczności, z których przypuszczać należy, że oskarżonemu stała się krzywda, — na korzyść oskarżonego należy zarządzić wznowienie ukończonego postępowania honorowego na jego żądanie, względnie na żądanie jego obrońcy lub ustawowego zastępcy, a w razie jego śmierci, — na żądanie jego dzieci, żony rodziców lub jednego z oficerów tego pułku, oddziału lub zakładu wojskowego, do

którego zmarły w czasie wydania zasądzającego orzeczenia należał.

Art. 83. Na niekorzyść zasądzzonego dopuszczalne jest wznowienie postępowania honorowego tylko wtedy, jeżeli obwinienie dotyczy czynu, wobec którego dalsze pozostawienie jego w stanie oficerskim jest niedopuszczalne, a wyszły na jaw nowe dowody, które same przez się lub w połączeniu z poprzednio już znanymi okolicznościami mogą służyć do udowodnienia zarzutów stanowiących przedmiot oskarżenia.

Art. 84. O dopuszczalności wznowienia postępowania honorowego rozstrzyga D. O. G., po ewentualnem uprzedniem zasięgnięciu opinii odnośnego sądu honorowego.

W razie dozwolenia wznowienia, sprawa wraca w stadjum dochodzeń, które przeprowadza sąd honorowy instancji pierwszej. Do ponownego orzeczenia poprzedni wyrok sądu honorowego pozostaje w mocy. Odmienny nowy wyrok znosi wyrok dawny.

Rozdział IX.

Porady w sprawach honorowych.

Art. 85. O poradę w sprawach honorowych (art. 38 ust. c) oficerowie do odnośnych sądów

honorowych zwracać się mogą tylko w tych wypadkach, gdy sprawy te jeszcze nie zostały wniesione do sądu honorowego.

Ast. 86. Dla udzielania porad honorowych każdy oficerski sąd honorowy z pośród siebie wydziela Radą Honorową, w składzie trzech sędziów honorowych, najstarszych stopniem.

Art. 87. Rada honorowa udziela porady jedynie na podstawie relacji zgłaszającego się, nie wchodząc w sprawdzanie podanej przez niego wersji zdarzenia.

Art. 88. Rada honorowa z czynności swych sporządza szczegółowy protokół, odpis którego wydaje stronie interesowanej a oryginał składa do aktów odnośnego sądu honorowego.

Załącznik 1 (do art. 30).

Przepisy o pisemnych wyborach sędziów oficerskich sądów honorowych korpusów służby specjalnej.

1. Corocznie w pierwszej połowie listopada wszystkim oficerom należącym do właściwego korpusu służby specjalnej, z rozkazu Szefa Korpusu przesyła się imienny spis wszystkich oficerów Korpusu z oznaczeniem osób, mających pra-

wo być wybranemi na stanowisko sędziów honorowych.

2. Jednocześnie ze spisem (§ 1) rozsyła się wszystkim oficerom Korpusu opatrzone pieczęcią Korpusu karty wyborcze i koperty, z oznaczeniem stopnia, nazwiska wyborcy i numeru listy. Kartę wyborczą zakleja się do koperty, złożwszy kartę we czworo.

3. Koperty zawierające wypełnione karty wyborcze, najpóźniej na pierwszego grudnia każdego roku, służbowo powinny być przedłożone Szefowi Korpusu. Koperty te pozostają zamknięte aż do terminu obliczenia głosów.

4. Dla obliczenia oddanych głosów pisemnych Szef Korpusu niezwłocznie wyznacza komisję skrutacyjną z siedmiu oficerów odnośnego Korpusu.

5. Komisja skrutacyjna na posiedzeniu, w obecności wszystkich członków, otwiera koperty, wyjmuje z nich karty wyborcze i odkłada je osobno, nie rozkładając ich i nie czytając.

6. Koperty z nazwiskami dołącza się do protokołu w celu ustalenia składu liczebnego wyborców.

7. Po oddzieleniu kart wyborczych od kopert i zmieszaniu Komisja przystępuje do ich od-

czytywania i do obliczenia głosów oddanych na poszczególnych kandydatów.

8. W razie gdy nikt z kandydatów lub niedostateczna do ukonstytuowania sądu ich ilość nie otrzymała wymagane $\frac{2}{3}$ głosów—zarządza się wybory ponowne, całkowite lub częściowe.

9. Przy wyborach powtórnych w braku wybranych większością $\frac{2}{3}$ liczby głosujących, uwzględnia się wybranych absolutną większością. Przy równości szans, kwestję wyboru rozstrzyga się głosowaniem.

10. Cała procedura wyborcza powinna być zakończona przed 31 grudnia.

Załącznik 2 (do art. 33 ust. b).

Przepisy o rozstrzyganiu zatargów honorowych między oficerami.

1. Oficerskie sądy honorowe uprawnione są do rozstrzygania zatargów honorowych między oficerami.

2. Zatargi honorowe rozstrzygane są przez oficerskie sądy honorowe w zwykłym tychże składzie i w zwykłych kompletach orzekających.

3. O wszelkich nieporozumieniach, wynikłych między oficerami, lub między oficerem

a osobą cywilną, o ile nie zostały załatwione drogą polubowną, — winni są dotyczący oficerowie względnie ich zastępcy, niezwłocznie donosić właściwemu dowódcy.

4. Orzeczenie sądu honorowego może brzmieć:

a) że sprawa ma być załatwiona w drodze pojednania się stron, lub

b) że sprawa ma być wytoczona przed sąd honorowy na mocy przepisów ogólnych.

5. Orzeczenie sądu honorowego, nakazujące stronom pogodzenie się, musi być wykonane najdalej w przeciągu 24 godzin i za ścisłe wykonanie tego nakazu odpowiedzialni są zastępcy obu stron, tudzież same strony.

6. Niewykonanie w oznaczonym terminie nakazu pogodzenia się w § 5 wymienionego podpada pod pojęcie uchybienia godności stanu oficerskiego. Niezastosowanie się strony cywilnej do orzeczenia sądu poczytuje się za zadośćuczynienie dla oficera, co sąd honorowy winien stwierdzić osobnym protokołem.

7. Przy postępowaniu w przedmiocie zatargów honorowych wszelkie oświadczenia, protokoły i orzeczenia wygotowuje się na piśmie.

PRZEPISY SŁUŻBOWE.

WYDANO DRUKIEM:

1. Artykuły wojenne W. P. (Wydanie II) -	
2. Piechota (cz. I. Musztra formalna, cz. II. Szkoła walki) (wyd. II). - - - -	1.60
3. I. Obowiązki Dowódcy Pułku; II. Obowiązki Dowódcy Bataljonu - - - -	—40
4. Obowiązki Dowódcy Kompanji- - - -	—35
5. Obowiązki Sierżanta Sztabowego- - - -	—35
6. I. Obowiązki Podoficera Magazynowego	
II. Obowiązki Furjera - - - - -	—25
7. Obowiązki Drużynowego - - - - -	—25
8. Obowiązki Podoficera Kuchennego - - - -	—10
9. Obowiązki Podoficera Broni - - - - -	—25
10. Karabin Mauzera M.98- - - - -	—70
11. Przepisy strzeleckie- - - - -	1.20
12. Służba garnizonowa- - - - -	—60
13. Wojenne przepisy ewidencyjne- - - -	—50
14. Dyscyplinarne przepisy karne dla armji - - - -	—80
15. Przepisy o drodze służbowej przy wnoszeniu zażaleń (wyd. II)- - - - -	—45
16. Przepisy sanitarne pokojowe - - - -	2.20
17. Przepisy do oceny zdolności do służby wojskowej - - - - -	2.40

18. Regulamin Polowej Lekkiej Artylerji (część I) - - - - -	—80
19. Regulamin Polowej Lekkiej Artylerji (część II) - - - - -	1.20
20. Rząd koński - - - - -	1—
21. Szkoła podoficera - - - - -	—50
22. Program Kursu Oficerskiego - - - - -	—25
23. Opis i rysunki K. M. 03 - - - - -	3.20
24. Obowiązki służbowe - - - - -	1.30
25. Ujeżdżanie podjezdków - - - - -	—55
26. Tymcz. post. org. Minist. sl. żandarmerji	1—
27. Instrukcja specjalna dla żandarmerji peł- niającej służbę w głębi kraju - - - - -	—50
28. Postanowienia organiczne i uzupełnienie instrukcji służbowej dla żandarmerji polowej, pełniącej służbę na terenie operacyjnym - - - - -	—75
29. Regulamin Kawalerji - - - - -	6—
30. Nauka jazdy konnej (Wydanie II) - -	
31. Instrukcja minerska - - - - -	2.20

W OPRACOWANIU:

1. Służba polowa.
2. Regulamin gimnastyki.
3. Regulamin artylerji: przepisy strzeleckie.
4. " " wywiad.
5. " " musztra piesza.

21 —

110614

21¹¹ 26

**Wojewódzka Biblioteka
Publiczna w Opolu**

CM 313626

000-313626-00-0